

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут механічної інженерії, транспорту
та природничих наук
Кафедра цивільної безпеки, охорони праці, геодезії та землеустрою

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи

В.В. Костін
2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ВОК-03 МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ ТА ГІГІЄНИ
ПРАЦІ**

освітній ступінь «Магістр»
спеціальність 263 – «Цивільна безпека»

освітньо-професійна програма «Цивільна, промислова безпека та охорона
праці»

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародна діяльність у сфері безпеки та гігієни праці» розроблена на основі освітньо-професійної програми «Цивільна, промислова безпека та охорона праці», підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» та відповідних нормативних документів

Робочу програму розробили: доц. каф. ЦБГЗ, к. т. н. Дмитро РЄЗНІК
проф. каф. ЦБГЗ, д. т. н. Сергій СУКАЧ

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Цивільна, промислова безпека та охорона праці», спеціальності 263 «Цивільна безпека» – кафедри цивільної безпеки, охорони праці, геодезії та землеустрою,

протокол № 16 від «07» 07 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми Дмитро РЄЗНІК

Завідувач кафедри Сергій СУКАЧ

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні методичної комісії КрНУ зі спеціальності 263 – «Цивільна безпека»,

протокол № 16 від «07» 07 2023 р.

Голова методичної комісії Сергій СУКАЧ

Члени методичної комісії Ольга ЧЕНЧЕВА

Дмитро РЄЗНІК

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів* – 5	Галузь знань <u>26 Цивільна безпека</u> (шифр і назва)	Вибіркова	
Модулів – <u>1</u> (кількість семестрів)	Спеціальність <u>263 – «Цивільна безпека»</u> (шифр і назва)	Рік підготовки: (курс)	
Змістових модулів 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання - _____ (КР, КП, РР, РГР, к/р)	Освітньо-професійна програма <u>«Цивільна, промислова безпека та охорона праці»</u>	Семестр	
Загальна кількість годин – 150		3-й	3-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,8 самостійної роботи студента – 7,7	Освітній ступень: магістр	30 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	6 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		100 год.	134 год.
	Вид контролю: диф. залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,5

для заочної форми навчання – 0,1

* 1 кредит = 30 год.

Кількість кредитів = $\frac{\text{загальна кількість годин}}{30}$

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародна діяльність у сфері безпеки та гігієни праці» є ознайомлення студентів із засадами безпеки та гігієни праці на міжнародному рівні. Ця дисципліна спрямована на надання студентам знань про міжнародні стандарти, нормативні акти та політику у сфері безпеки та гігієни праці, а також розуміння важливості їх впровадження та дотримання для забезпечення безпечних і здорових умов праці в різних країнах та галузях.

Завданням вивчення дисципліни є надання студентам знань, навичок та розуміння з міжнародного аспекту безпеки та гігієни праці.

Система знань і умінь після вивчення навчальної дисципліни:

знати :

- міжнародні стандарти та нормативи, рекомендації Міжнародної організації праці (МОП) та Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВОЗ) з безпеки та гігієни праці;

- роль та функції міжнародних організацій, таких як МОП та ВОЗ, в розробці та сприянні реалізації міжнародних стандартів та рекомендацій з безпеки та гігієни праці

уміти :

- аналізувати та порівнювати практики безпеки та гігієни праці в різних країнах та регіонах для зрозуміння взаємозв'язків між національними та міжнародними підходами;

- розуміти методи аналізу ризиків у сфері безпеки та гігієни праці, а також здатність використовувати міжнародні ресурси, проекти та програми для забезпечення безпечних умов праці на міжнародному рівні.

- розуміти важливість співпраці з представниками інших країн та міжнародних організацій для спільного розв'язання питань безпеки та гігієни праці та покращення стандартів у всьому світі.

- створювати та розвивати міжнародні стратегії забезпечення безпеки та гігієни праці, враховуючи міжнародні стандарти та поточні виклики;

- знаходити та використовувати міжнародні ресурси, проекти, програми та дослідження для впровадження передових підходів у сфері безпеки та гігієни праці;

- розвивати навички співпраці та комунікації з представниками інших країн і міжнародними організаціями з метою забезпечення безпеки та гігієни праці на глобальному рівні.

Загальні компетентності:

K01. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

K02. Здатність спілкуватися іноземною мовою

K04. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності:

K11. Здатність до застосування інноваційних підходів, сучасних методів, спрямованих на регулювання техногенної та виробничої безпеки.

K12. Здатність до створення і реалізації інноваційних продуктів і заходів у сфері професійної діяльності.

K15. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців та нефахівців.

Програмні результати навчання:

РН04. Розробляти і реалізовувати соціально-значущі проекти у сфері цивільної безпеки та дотичні до неї міждисциплінарні проекти з урахуванням соціальних, економічних, технічних та правових аспектів.

РН09. Спілкуватися іноземною мовою усно і письмово в науковій, виробничій та соціально-суспільній сферах діяльності.

РН10. Доносити професійні знання, власні обґрунтування та висновки до фахівців та широкого загалу, володіти навичками публічних виступів, дискусій, проведення навчальних занять.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Міжнародні організації

Тема 1. Теоретичні основи та загальні аспекти діяльності міжнародних організацій.

Сутність, передумови та специфіка сучасного етапу регіоналізації. Форми міжнародної економічної інтеграції. Передумови створення міжнародних організацій. Історичні аспекти створення міжнародних організацій. Поняття й види міжнародних організацій.

Тема 2. Поняття й види міжнародних організацій

Історія створення, цілі та принципи діяльності Організації Об'єднаних Націй (ООН). Організаційно-функціональна структура ООН. Участь України в діяльності ООН. Європейський союз (ЄС). Рада Європи (РЄ). Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ). Організація з безпеки та співробітництва у Європі (ОБСЄ). Організація Північноатлантичного Договору (НАТО). Міжнародна організація праці (МОП). Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ). Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ). Європейська агенція з охорони здоров'я на робочому місці (EU-OSHA).

Змістовий модуль 2. Міжнародні норми в галузі охорони праці.

Тема 3. Міжнародна організація праці

Історія створення, цілі, задачі, напрями діяльності. Структура МОП. Конвенції та рекомендації МОП. Участь України у МОП. Національні основи систем управління безпекою та гігієною праці. Система управління безпекою та гігієною праці в організації. Світовий (міжнародний) ринок праці.

Тема 4. Міжнародні норми в галузі охорони праці

Вступ. Цілі міжнародного законодавства з охорони праці. Соціальний діалог в Європейському Союзі й Україні. Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці. Законодавство Євросоюзу з охорони праці. Міжнародні стандарти SA 8000 «Соціальна відповідальність» і ISO 26000 «Настанова по соціальній відповідальності». Міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007 Occupational health and safety management systems.

Тема 5. Порівняння національних підходів до безпеки та гігієни праці в різних країнах.

Порівняння національних систем законодавства з безпеки та гігієни праці. Культурні та історичні аспекти щодо безпеки та гігієни праці в різних країнах. Аналіз підходів до оцінки ризиків у різних країнах світу. Професійні стандарти та кваліфікації щодо професійної підготовки та кваліфікації з огляду на безпеку та гігієну праці. Аналіз прикладів кращих практик зі сфери безпеки та гігієни праці з різних країн для виявлення ефективних підходів. Вплив глобалізації на підходи до безпеки та гігієни праці, зокрема у контексті міжнародного бізнесу та пересування працівників. Роль міжнародної співпраці та обміну досвідом у розв'язанні глобальних проблем безпеки та гігієни праці.

Тема 6. Аналіз міжнародних статистичних даних щодо нещасних випадків на роботі та професійних захворювань.

Пояснення процедур та методології збору міжнародних статистичних даних щодо нещасних випадків на роботі та професійних захворювань. Міжнародні стандарти та визначення, що використовуються для класифікації та документування нещасних випадків та професійних захворювань. Міжнародні тенденцій у статистиці нещасних випадків на роботі та професійних захворювань, виявлення паттернів та ризикових галузей. Вивчення причин нещасних випадків та професійних захворювань і роль різних чинників, таких як технології, організаційні аспекти та людський фактор. Розгляд застосування міжнародних статистичних даних для оцінки ефективності заходів з покращення безпеки та гігієни праці, а також для впровадження передових підходів. Порівняння статистичних даних між різними країнами для виявлення спільних тенденцій та взаємного впливу. Роль міжнародних статистичних даних у прогнозуванні ризиків та запобігати нещасним випадкам та професійних захворювань.

Тема 7. Міжнародні нормативні акти з покращення умов праці та управління ризиками.

Програма «Партнерство з безпеки та здоров'я на робочому місці» (OSH). Програма «Охорона здоров'я праці: робоче середовище для всіх» (Healthy Workplaces). Проект «World at Work». Програма «Безпека здоров'я на роботі та соціальне забезпечення» (Occupational Safety and Social Security). Проект «BeSmart - Best practices in Safety Management». Стандарт ISO 31000 «Риск-менеджмент - принципи та настанови по використанню». Стандарт ISO/ IEC 31010 «Ризик-менеджмент - настанови з оцінки ризиків».

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна/заочна форма навчання			
	усього	у тому числі		
		лк	пз	с.р.
Змістовий модуль 1. Міжнародні організації				
Тема 1. Теоретичні основи та загальні аспекти діяльності міжнародних організацій.	18/18	4/1	—/—	14/17
Тема 2. Поняття й види міжнародних організацій.	22/22	4/1	4/1	14/20
Разом за змістовим модулем 1	40/40	8/2	4/1	28/37
Змістовий модуль 2. Міжнародні норми в галузі охорони праці				
Тема 3. Міжнародна організація праці.	22/22	4/1	4/1	14/20
Тема 4. Міжнародні норми в галузі охорони праці.	22/22	5/1	2/1	15/20
Теми 5. Порівняння національних підходів до безпеки та гігієни праці в різних країнах.	22/22	5/2	2/1	15/19
Теми 6. Аналіз міжнародних статистичних даних щодо нещасних випадків на роботі та професійних захворювань.	22/22	4/2	4/1	14/19
Тема 7. Міжнародні нормативні акти з покращення умов праці та управління ризиками.	22/22	4/2	4/1	14/19
Разом за змістовим модулем 2	110/110	22/8	16/5	72/97
Усього годин	150/150	30/10	20/6	100/134

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д	З
1	2	3	4
1	Вивчення структури та принципів роботи Всесвітньої організації охорони здоров'я.	2	1
2	Вивчення структури та принципів роботи Організації Об'єднаних Націй.	2	—
3	Вивчення структури та принципів роботи Міжнародної організації праці.	2	1

1	2	3	4
4	Застосування на виробництві Міжнародного стандарту SA 8000 «Соціальна відповідальність».	2	1
5	Застосування на виробництві ISO 26000 «Настанова по соціальній відповідальності».	2	–
6	Дослідження національних підходів до безпеки та гігієни праці в різних країнах світу.	2	1
7	Аналіз міжнародних статистичних даних щодо нещасних випадків на роботі та професійних захворювань.	4	1
8	Розгляд Міжнародних програм та проектів з покращення умов праці та забезпечення безпеки.	4	1
Усього годин		20	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д	З
1	Теоретичні основи та загальні аспекти діяльності міжнародних організацій.	14	17
2	Поняття й види міжнародних організацій.	14	20
3	Міжнародна організація праці.	14	20
4	Міжнародні норми в галузі охорони праці.	15	20
5	Порівняння національних підходів до безпеки та гігієни праці в різних країнах.	15	19
6	Аналіз міжнародних статистичних даних щодо нещасних випадків на роботі та професійних захворювань.	14	19
7	Міжнародні нормативні акти з покращення умов праці та управління ризиками.	14	19
Усього годин		100	134

7. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративні методи (унаочнені розповідь, пояснення); репродуктивні (опитування, тестування, розв'язування задач); проблемного викладу (написання рефератів); частково-пошукові методи (проектна діяльність, виконання практичних завдань, що дозволяють отримати актуальний, практично значущий результат)).

8. Методи контролю

Контроль знань з навчальної дисципліни «Міжнародна діяльність у сфері безпеки та гігієни праці» здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Система контролю включає поточний і підсумковий (семестровий) контроль. Формами контролю є: виконання й захист практичних робіт, опрацювання лекційного матеріалу, заходи поточного контролю у вигляді опитування або

тестових завдань та диференційного заліку. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою.

Студент допускається до контрольних заходів поточного контролю за умови повного виконання навчальної програми відповідного змістового модуля – виконання й захисту практичних робіт, опрацювання всіх тем лекційного курсу. Таким, що опрацював лекційний курс, вважається студент, який не має пропусків лекційних занять і оформив конспект лекцій за програмою дисципліни. Пропущені лекційні заняття студент опрацьовує самостійно, з виконанням і захистом рефератів за темою пропущених занять (кількість рефератів відповідає кількості пропусків занять). Диференційний залік може отримати студент, який отримав за результатами поточного контролю 60 і більше балів. Якщо студент не набрав 60 балів, він зобов'язаний до початку екзаменаційної сесії підвищити свій рейтинг.

9. Розподіл балів, що отримують студенти

Денна форма навчання

Вид занять		Вид заняття		
		Лекції	Практичні заняття	Поточний контроль
Зм.м.№1	T1	1,4	–	7
	T2	1,4	8	7
Зм.м.№2	T3	1,5	8	8
	T4	1,4	4	8
	T5	1,5	4	8
	T6	1,4	8	8
	T7	1,4	4	8
Сума		10	36	54
Загалом балів		100		

T1, T2 ... T7 – теми

Заочна форма навчання

Вид занять		Вид заняття		
		Лекції	Практичні заняття	Поточний контроль
Зм.м.№1	T1	1,4	–	7
	T2	1,4	7	7
Зм.м.№2	T3	1,5	7	8
	T4	1,4	4	8
	T5	1,5	4	9
	T6	1,4	7	9
	T7	1,4	4	9
Сума		10	33	57
Загалом балів		100		

T1, T2 ... T7 – теми

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)
0-34	F	незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

* Особливості нарахування балів студенту за видами навчальної діяльності:

1) Бали за виконання усіх практичних робіт, передбачених програмою дисципліни, нараховуються виключно після їх захисту. При цьому максимальним балом оцінюється виконання усіх практичних робіт згідно з розкладом занять за умови їх своєчасного захисту.

2) Бали за результатами підсумкового контролю зараховуються студенту лише за умови виконання контрольних заходів (опитування, тестування) з якістю 50 і більше відсотків.

3) Передбачено можливість зарахування результатів навчання, здобутих в умовах неформальної освіти, згідно діючого в університеті положення.

10. Рекомендована література

Базова

1. Електронний репозиторій КрНУ, методичні вказівки кафедри охорони праці, цивільної та промислової безпеки, http://document.kdu.edu.ua/met_sp.php?spec=263.

2. Сукач С. В., Колосюк А. В., Колосюк В. П., Глива В. А. Основи охорони праці. Навчальний посібник. Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського, 2020 р. – 256 с.

3. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: навч. посіб. / Г. Г. Гогіташвілі, Є.-Т. Карчевські, В. М. Лапін. – К.: Знання, 2007. – 367 с.

4. Безпека життєдіяльності та цивільний захист: навч. посіб. / О.І. Губачов, С.В. Сукач та ін.; Кременчуц. нац. ун-т ім. Михайла Остроградського, Навч.-наук. ін-т мех. інженерії, трансп. та природнич. наук. - Кременчук : НОВАБУК, 2022. – 270 с.

5. Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників».

6. Міжнародні організації. URL: <https://securitysectorintegrity.com/> (дата звернення 01.06.2023).

7. Міжнародна організація праці. URL: <https://geneva.mfa.gov.ua/> (дата звернення 01.06.2023).

8. Керівні принципи з систем управління безпекою та гігієною праці МОП-БПП 2001 (ILO-OSH 2001). URL: <https://www.ilo.org/> (дата звернення 01.06.2023).

9. ДСТУ OHSAS 18002:2015 Системи управління гігієною та безпекою праці. Основні принципи виконання вимог OHSAS 18001:2007; чинний від 01.04.2016. URL: <http://online.budstandart.com/> (дата звернення 01.06.2023).

10. Міжнародний стандарт. Соціальна відповідальність (SA 8000); чинний від 01.10.2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0015697-07#Text> (дата звернення 01.06.2023)

11. ДСТУ ISO 26000:2019 Настанови щодо соціальної відповідальності Міжнародний стандарт ISO 26000; чинний від 01.10.2021. URL: <http://online.budstandart.com/> (дата звернення 01.06.2023)

Допоміжна

12. Моніторинг, моделювання, керування рівнями фізичних чинників приміщень промислового та цивільного призначення : монографія / С. В. Сукач, О.І. Запорожець, Т.Ф. Козловська, Л.О. Левченко, Д. В. Резнік. – Кременчук : Видавництво «НОВАБУК», 2022. – 240 с.

13. В. А. Цопа, С. І. Чеберячко, О. О. Яворська, О. В. Дерюгін, С. В. Сукач, О. О. Ченчева, Д. В. Резнік. Аналіз вимог рамкової стратегії ЄС до систем управління охороною здоров'я та безпекою праці. Системи управління, навігації та зв'язку. – Полтава: ПолтНТУ, 2023. – Вип. 2(72). С. 190–198.

Інтернет-ресурси:

14. <https://dsp.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної служби України з питань праці.

15. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.

16. <https://dsns.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій України.

17. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.

18. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: Інтернет-сторінка. - Режим доступу до електронних документів: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

19. Харківська державна наукова бібліотека імені В.Г. Короленка: Інтернет-сторінка. – Режим доступу до електронних документів: <http://korolenko.kharkov.com/>